

Aan : *Raadswerkgroep Omgevingswet*
Portefeuillehouder : *Liselotte Franssen*
Onderwerp : *Participatie en buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa)*
Datum : *10-08-2023*
Bijlagen : *Folder omgevingsgesprek*

Geachte leden van de raadswerkgroep,

1. Inleiding.

Dit memo gaat over participatie onder de Omgevingswet (hierna: Ow) en de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna: bopa).

2. Omgevingsvergunning

Als een initiatiefnemer een aanvraag om omgevingsvergunning doet, moet hij aangeven:

- óf hij aan participatie heeft gedaan en
- zo ja, hoe de aanvrager aan participatie heeft gedaan en wat de resultaten zijn.

Dit staat in artikel 7.4 Omgevingsregeling. De participatie is vrijwillig en vormvrij.

Dit artikel is ook van toepassing op een aanvraag om een bopa.

Artikel 7.4 Omgevingsregeling (participatie). Afdeling 7.2 Aanvraag omgevingsvergunningen

- 1. Bij de aanvraag wordt aangegeven of burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken.*
- 2. Als burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over hoe zij zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.*

Uit de nota van toelichting bij dit artikel volgt dat er geen aanvullende eisen gesteld mogen worden aan participatie, al dan niet via een aanvraagvereiste. Er is geen verplichting voor de initiatiefnemer om aan participatie te doen. Het antwoord op de vraag of aan participatie is gedaan mag dus ook 'nee' zijn.

Burgemeester en wethouders (hierna: B&W) mogen niet weigeren om een aanvraag in behandeling te nemen, omdat er geen participatie is geweest. Ook mogen B&W de aanvraag niet buiten behandeling laten, omdat er te weinig (of geen) participatie is geweest.

De bedoeling van artikel 7.4 Omgevingsregeling is namelijk alleen om initiatiefnemer te stimuleren om na te denken over participatie.

De gemeente kan spelregels opstellen om houvast te bieden aan initiatiefnemers en ze aansporen om daar bij het invullen van participatie rekening mee houden.

De gemeente Goirle heeft dat al gedaan in de vorm van een omgevingsgesprek/dialogo (zie bijlage) en kan initiatiefnemers aanmoedigen om hier gebruik van te maken. Initiatiefnemers kunnen dat doen maar zijn dat niet verplicht.

In de gemeente Goirle organiseren initiatiefnemers, daartoe door de gemeente gestimuleerd, bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een:

- binnenplanse afwijking¹;
- kruimelgeval²;
- bestemmingsplan en een
- projectafwijkingsbesluit,

nu al op vrijwillige basis zo'n omgevingsdialoog.

Het voeren van een omgevingsgesprek/dialoog creëert draagvlak, maakt belangen inzichtelijk, waardoor de procedure sneller, en met minder kosten, doorlopen kan worden.

3. Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa).

Onder de Ow geldt voor een aanvraag om omgevingsvergunning voor een bopa in beginsel hetgeen hiervoor is uiteengezet onder 2. *Omgevingsvergunning*.

Initiatiefnemer moet dus aangeven of er participatie is georganiseerd en zo ja, hoe en wat de resultaten zijn. Maar een verplichting is het niet.

Ook onder de Ow blijft de gemeente de aanvrager van een bopa stimuleren een omgevingsgesprek/dialoog te voeren.

Omdat de bopa de opvolger is van het huidige projectafwijkingsbesluit en de ervaring tot nu toe uitwijst dat aanvragers van een projectafwijkingsbesluit een omgevingsgesprek/dialoog voeren is de verwachting dat initiatiefnemers van een bopa dat ook doen. Zoals hiervoor al gezegd heeft dat ook voordelen voor initiatiefnemers.

De gemeenteraad kan categorieën van gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is. Het gaat hier om een bevoegdheid en niet om een verplichting. Bovendien kan de raad van deze bevoegdheid alleen gebruikmaken bij de bopa, dat wil zeggen voor gevallen die in strijd zijn met het omgevingsplan.

De wettelijke grondslag daarvoor wordt gegeven in artikel 16.55, lid 7, Ow

Artikel 16.55, lid 7, Omgevingswet

7. De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is, kan worden ingediend.

Als de raad categorieën van gevallen aanwijst voor bopa's waarin participatie verplicht is dan vervalt het vrijwillige karakter van de participatie. Bij de aangewezen categorieën van gevallen is de initiatiefnemer dan verplicht om een participatieproces vorm te geven en aan te geven wat met de resultaten is gedaan.

---

¹ Met de binnenplanse afwijking wordt de situatie bedoeld waarin het bestemmingsplan zelf bepaalt dat van een bepaald voorschrift in dat bestemmingsplan kan worden afgeweken.

² De kruimelgevallenregeling biedt de mogelijkheid om een omgevingsvergunning planologisch strijdig gebruik met de snelle(re) reguliere procedure voor te bereiden. De gevallen waarin de kruimelgevallenregeling kan worden toegepast staan opgesomd in het Besluit omgevingsrecht.

Ook dan blijft participatie overigens vormvrij: de initiatiefnemer mag zelf weten hoe hij het participatieproces aanpakt. De gemeente kan een initiatiefnemer daar wel bij helpen, bijvoorbeeld door het wijzen op de handreiking omgevingsgesprek/dialogoog. Initiatiefnemer kan daar gebruik van maken maar is dat dus niet verplicht.

De beoordeling of de initiatiefnemer voldoende aan participatie heeft gedaan, is aan het bevoegd gezag. Als de aanvrager bij zo'n aangewezen geval niet of onvoldoende aan participatie heeft gedaan, kan het college de aanvraag buiten behandeling laten. Wel moet het college de aanvrager de gelegenheid geven het gebrek te herstellen (artikel 4:5 Awb).

Regelt de gemeenteraad niets, dan hoeft de initiatiefnemer van een bopa niet verplicht aan participatie te doen. Wel blijft artikel 7.4 Omgevingsregeling van toepassing.

De bopa is de opvolger van het projectafwijkingsbesluit. Zoals hiervoor al is aangegeven organiseren initiatiefnemers van projectafwijkingsbesluiten zo'n omgevingsgesprek/dialogoog.

Omdat in de huidige situatie door initiatiefnemers van projectafwijkingsbesluiten op vrijwillige basis een omgevingsgesprek/dialogoog wordt gedaan en dit nog nooit tot problemen heeft geleid is er geen noodzaak om voor bopa's (als opvolger van het projectafwijkingsbesluit) categorieën van gevallen aan te wijzen waarvoor participatie verplicht is.

4. Tenslotte.

Gelet op het vorenstaande zal het college niet komen met een voorstel aan de raad om bij bopa's categorieën van gevallen aan te wijzen waarin participatie verplicht is.